

ombudsman

veřejný ochránce práv

BULLETIN PRO SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

MONITOROVÁNÍ PRÁV LIDÍ SE ZDRAVOTNÍM
POSTIŽENÍM
BŘEZEN 2020

ÚVODEM

- Úvodní slovo zástupkyně ombudsmana
- Medailonky nového ombudsmana a jeho zástupkyně

TÉMA

- Peer mentoring

AKTUALITY Z ČINNOSTI

- Odbor ochrany osob se zdravotním postižením
- Poradní orgán ombudmana
- Spolupracující organizace
- Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením

ÚVODEM

Vážené spolupracující organizace,

od prosince loňského roku vykonávám funkci zástupkyně veřejného ochránce práv. V únoru mne pak nově zvolený ombudsman JUDr. Stanislav Křeček pověřil výkonem působnosti v oblasti ochrany práv lidí se zdravotním postižením. V úvodu letošního prvního bulletinu bych Vás tedy chtěla nejprve všechny pozdravit a vyjádřit své přání s Vámi dále spolupracovat v co nejširší míře a prosazovat společnými silami práva lidí se zdravotním postižením. Více informací o mé dosavadní činnosti naleznete v mém medailonku v obsahu bulletinu.

Stejně jako v předchozích bulletinech, obsahují následující stránky přehled o tom, co se nám v oblasti práv osob se zdravotním postižením za minulé období podařilo, a na čem budeme dále pracovat. I tentokrát Vám nabízíme mnoho příležitostí, jak se do naší činnosti zapojit. Už v tomto úvodním slově bych chtěla zmínit dvě z nich, které považuji za mimořádně důležité. Zaprvé Vás chci poprosit o co největší zapojení do psaní alternativních zpráv o provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v České republice, které se zasílají Výboru OSN vedle oficiálního vyjádření České republiky (podrobnosti viz kapitola Spolupráce s Výborem OSN). Zadruhé bych pak chtěla zmínit možnost stát se členem poradního orgánu, který budu v nejbližší době sestavovat, a zapojit se tak přímo do činnosti monitorovacího orgánu k Úmluvě (podrobnosti viz kapitola Poradní orgán). Ať už se však zapojíte jakkoliv, již předem děkujeme za Vaši snahu společně s námi měnit každodenní život lidí s postižením k lepšímu.

Závěrem bych Vám chtěla v tomto nelehkém čase popřát hodně sil a pevné zdraví.

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv

MEDAILONKY - NOVÝ OMBUDSMAN A JEHO ZÁSTUPKYNĚ

OMBUDSMAN - JUDR. STANISLAV KŘEČEK

JUDr. Stanislav Křeček se narodil 20. května 1938 v Praze. Vystudoval průmyslovou školu geologickou, výtvarnou školu a Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Po jejím absolvování se stal soudním čekatelem u Městského soudu v Praze. Poté, co byl v 70. letech 20. století nucen z politických důvodů justici opustit, pracoval jako výtvarník, geolog, horník, dělník aj. Od roku 1990 se věnoval advokacii. V letech 2006 – 2010 zasedal v zastupitelstvu Městské části Praha 2. Od roku 1998 do dubna 2013 byl poslancem za ČSSD v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. 3. dubna 2013 byl zvolen zástupcem veřejného ochránce práv a v souladu se zákonem se poslaneckého mandátu vzdal. Funkci zástupce veřejného ochránce práv vykonával od dubna 2013 do prosince 2019. V únoru 2020 byl zvolen veřejným ochráncem práv.

Dlouhodobě se věnuje problematice nájemních vztahů – v roce 1991 se stal spoluzakladatelem a předsedou Sdružení na ochranu nájemníků. Angažoval se v Československé straně socialistické, za níž se stal v roce 1990 v rámci procesu kooptace poslancem České národní rady. Od roku 1993 byl členem České strany sociálně demokratické (ČSSD). V rámci poslaneckého mandátu byl mj. místopředsedou ústavně právního výboru Poslanecké sněmovny, členem mandátového a imunitního výboru, petičního výboru, volebního výboru, podvýboru pro lidská práva a dalších. Jako zástupce veřejného ochránce práv v letech 2013 – 2019 se věnoval zejména problematice stavebního řádu, státní správy soudů, ochraně spotřebitele, pozemkovému právu a činnosti katastrálních úřadů, problematice pozemních komunikací, práva na informace, přestupkům aj.

ZÁSTUPKYNĚ OMBUDSMANA - MGR. MONIKA ŠIMŮNKOVÁ

Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Patří k předním odborníkům na právní ochranu dětí. V rámci studia absolvovala roční stipendijní pobyt na univerzitě v německém Pasově. V roce 2002 úspěšně složila advokátní zkoušku a působila v řadě právnických kanceláří. V letech 2004 – 2010 pracovala jako právnička a zástupkyně ředitelky Nadace Naše dítě. Věnovala se zde řadě projektů na ochranu dětských práv, byla členkou představenstva mezinárodní organizace v oblasti dětských práv EURONET se sídlem v Bruselu. Je také zakladatelkou Linky právní pomoci Nadace Naše dítě, za níž obdržela společně s nadací v roce 2006 cenu Právník roku v kategorii rodinné právo.

V roce 2011 byla jmenována zmocněnkyní vlády pro lidská práva. Tuto funkci vykonávala takřka tři roky a věnovala se zejména problematice sociálního vyloučení, ochraně dětí, seniorů, lidí s postižením a národnostním menšinám. Zaměřila se též na oblast školství, zajímala se o vězeňství a práva lidí v zařízeních, v nichž dochází k omezení svobody. Iniciovala českou verzi kampaně Rady Evropy „Jedno z pěti – Stop sexuálnímu zneužívání dětí“ a např. také vznik sekce pro děti na webových stránkách ombudsmana. Vedla několik delegací ČR při obhajobě zpráv o dodržování lidských práv a plnění závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv např. před Výborem OSN pro práva dítěte, Radou OSN pro lidská práva, Radou Evropy aj. V roce 2014 získala podruhé cenu Právník roku, tentokrát v kategorii občanská a lidská práva.

V letech 2016 – 2018 působila jako poradkyně ministrů školství mládeže a tělovýchovy pro oblasti společného vzdělávání a souvisejících témat. Cenné zahraniční zkušenosti k tomuto tématu získala na stáži v rámci programu americké vlády International Visitor Leadership Program v oblasti Podpory menšin ve vzdělávání. Lidskoprávním tématům se věnovala i jako právnička v Českém helsinském výboru. V současné době je členkou Výboru pro práva dítěte při Radě vlády pro lidská práva, pracovní skupiny k porodnictví při Radě vlády pro rovnost žen a mužů a zapojila se do aktivity na podporu přijetí zákona o odškodnění nezákonně sterilizovaných žen. V souvislosti s ochranou práv dětí v soudních řízeních a větší podporou rodiny se podílí na snahách o zlepšení podmínek rodinněprávního a opatrovnického soudnictví, a to i v souvislosti s postavením osob omezených ve svéprávnosti. Hovoří německy a anglicky. Své odborné znalosti a dovednosti si dále rozšířila mediálním výcvikem Řešení konfliktu technikou mediace u Asociace mediátorů.

ROZDĚLENÍ PŮSOBNOSTÍ MEZI OMBUDSMANEM A JEHO ZÁSTUPKYNÍ

Dne 24. února 2020 využil veřejný ochránce práv Stanislav Křeček svého oprávnění podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv a pověřil svou zástupkyni Moniku Šimůnkovou výkonem části působnosti ochránce. Současně si vyhradil působnost v konkrétních případech, které určí. Pověření se netýká účasti na jednáních s orgány obou komor parlamentu, účasti v legislativním procesu ani zákonodárného oprávnění ochránce podat žalobu ve veřejném zájmu a dalších zvláštních oprávnění ochránce.

Rozdělení působnosti:

Veřejný ochránce práv Stanislav Křeček

Sociální zabezpečení

(dávky pomoci v hmotné nouzi, pro zdravotně postižené, příspěvky na péči aj.; důchody)

Stavby, regionální rozvoj a péče o památky

(územní plánování, stavební řízení, užívání staveb, odstraňování staveb, výkon rozhodnutí, péče o movité a nemovité památky aj.)

Ochrana životního prostředí

(ochrana přírody a krajiny, EIA, ochrana vod, ovzduší, odpady, zemědělský půdní fond, myslivost, rybářství aj.)

Pozemkové právo

(katastr nemovitostí, pozemkové úřady, restituce)

Doprava a komunikace

(správa pozemních komunikací, dopravně správní agendy aj.)

Státní správa soudů

(průtahy v soudním řízení, nevhodné chování soudních osob, Probační a mediační služba aj.)

Zástupkyně veřejného ochránce práv Monika Šimůnková

Ochrana práv dětí a rodiny

(činnost orgánů OSPOD, ústavní výchova, dávky pěstounské péče)

Práce a zaměstnanost

(kontrola orgánů inspekce práce, činnost úřadu práce)

Cizinecké věci

(pobyt cizinců, azylové řízení a integrace azylantů, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, konzulární služba aj.)

Zdravotnictví

(pojistné na zdravotní pojištění a činnost zdravotních pojišťoven, péče o zdraví)

Samospráva

(dozor a kontrola státu nad územní samosprávou, její ochrana, územní členění)

Školství

(správa na úseku školství, akademická samospráva aj.)

ROZDĚLENÍ PŮSOBNOSTÍ MEZI OMBUDSMANEM A JEHO ZÁSTUPKYNÍ

Veřejný ochránce práv Stanislav Křeček

Státní správa soudů

(průtahy v soudním řízení, nevhodné chování soudních osob, Probační a mediační služba aj.)

Evidence obyvatel, matriky

(nabývání státního občanství, evidence obyvatel, občanské průkazy, cestovní doklady, matriční úřady, archivní správa, věci volební, státní symboly aj.)

Přestupky

(proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, přestupky v dopravě)

Daně, poplatky a cla

(daně a správa daní, místní poplatky, správní poplatky, cla)

Podnikání a ochrana spotřebitele

(správa na úseku podnikání, činnost živnostenských úřadů, ochrana spotřebitele, ČOI)

Český telekomunikační úřad

Energetický regulační úřad, Státní energetická inspekce

Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Další: ochrana hospodářské soutěže, správa na úseku zbraní a střeliva, dozor nad peněžními ústavami aj.)

Zástupkyně veřejného ochránce práv Monika Šimůnková

Školství

(správa na úseku školství, akademická samospráva aj.)

Činnost Policie ČR

Činnost Vězeňské služby ČR

Právo na informace

Úřad pro ochranu osobních údajů

Veřejné opatrovnictví

Dohled nad místy, kde se nacházejí osoby omezené na svobodě

Ochrana práv osob se zdravotním postižením

Další: sociální služby, právo sdružovací a shromažďovací, registrace církví, práva menšin, Národní bezpečnostní úřad, svoboda projevu, správa na úseku tisku, činnost RRTV, konzulární služba aj.

TÉMA: PEER MENTORING

V tomto bulletinu bychom Vám chtěli představit službu Peer mentoringu. Za informace a sepsání textu děkujeme Marii Nahodilové, peer mentorce působící v kraji Vysočina.

PRO KOHO JE SLUŽBA URČENA?

Služba je primárně určena lidem s postižením míchy ať už úrazem nebo onemocněním např. zánětem, nádory nebo tzv. míšní mrtvicí. Pomáháme novým vozíčkářům a jejich blízkým, kteří se ocitli v roli neformálně pečujících. Projekt realizuje Česká asociace paraplegiků a je financován z Evropského sociálního fondu. U nás v České republice se jedná o zcela novou službu, která pro tuto cílovou skupinu dosud nebyla realizována, jde tedy o pilotní projekt.

„Peer mentoring“ je název anglický, což naznačuje, že ve světě tato podpora existuje. Zahraniční studie dokonce označují peer podporu, za nejefektivnější pomoc, které se lidem po poranění míchy dostalo. Hledali jsme český název, který by nejlépe vystihoval danou službu a shodli jsme se na slově „PRŮVODCE“. Jde o zkušeného vozíčkáře, který žije na vozíku delší čas, žije aktivně a ve srovnatelné kvalitě jako „chodící lidé“. Dobře adaptovaný a zkušený vozíčkář provází nového vozíčkáře návratem zpět do běžného života, k rodině, přátelům, do zaměstnání, do školy, ke sportům a zájmům.

JAK MOHOU LIDÉ O SLUŽBU POŽÁDAT A KDO JI PLATÍ?

Pokud má někdo o tuto službu zájem, kontaktujte prosím koordinátora projektu paní Petru Černou nebo přímo praktikující peer mentory. Na webových stránkách České asociace paraplegiků www.czepa.cz najdete veškeré kontakty a v sekci peer mentoring se můžete seznámit s příběhy všech 6 peer mentorů, kteří tuto službu poskytují.

Služba je pro zájemce zcela zdarma. Projekt je financován Evropským sociálním fondem.

JAK DLOUHO PROVÁZÍ MENTOR SVÉHO KLIENTA?

Služba není časově omezena. Trvá tak dlouho jak je třeba a jak si zájemce přeje. Přijedeme za ním domů nebo do rehabilitačního zařízení zkrátka kam bude potřebovat. Už při prvních setkáních spolu hovoříme o tom, co ho nejvíce trápí, domlouváme se na frekvenci, jak často se spolu budeme vídat a stanovujeme reálné cíle, kterých by chtěl vozíčkář dosáhnout.

KOLIK JE PEER MENTORŮ V ČESKÉ REPUBLICE?

V České republice je v tuto chvíli celkem 6 zkušených a speciálně proškolených vozíčkářů, kteří mají své klienty a pomáhají jim v návratu zpět do aktivního života a „postavit se na vlastní nohy“.

JSOU PEER MENTOŘI NĚJAK PROŠKOLENI?

Ano. Česká asociace paraplegiků vybrala celkem 14 vhodných kandidátů, kteří procházeli intenzivním sebezkušenostním výcvikem a odborným školením v různých tématech např. spinální problematika, psychologie komunikace a sociálně právní oblast. Specializovaný tým České asociace paraplegiků vybral do praxe celkem 7 peer mentorů - 4 muže a 3 ženy. Mentoři pracují pod supervizí a odbornými konzultanty a neustále se v průběhu své práce vzdělávají, účastní se konferencí a sdílejí své zkušenosti se zahraničím.

KOLIK NOVÝCH ÚRAZŮ NEBO VÁŽNÝCH NEMOCNĚNÍ PO KTERÝCH SE ČLOVĚK OCITNE NA VOZÍKU JE ZA ROK V RÁMCI KRAJE VYSOČINA?

Bohužel nemám k dispozici přesná čísla přímo z našeho regionu. Dle nejnovějších statistik přibude každý rok 170 jedinců s poškozením míchy. Když bychom to zprůměrovali je to asi 12 až 13 osob ročně na každý kraj. Z toho je asi 70% mužů a 30% žen. V posledních letech díky přednáškám již na základních školách a různým preventivním programům např. formou spotů v televizi, ubylo úrazů míchy, naopak přibývají v daleko větší míře onemocnění míchy a tím se mění i věkové zastoupení a to hlavně seniorského věku.

S ČÍM DOKÁŽE PEER MENTOR POMOCI??

Peer mentor rozumí složité životní situaci, ve které se právě nacházíte. Vyslechne vás, podpoří, povzbudí, podělí se o zkušenosti, předá praktické rady. Může Vám pomoci se soběstačností v běžných denních činnostech, s výběrem kompenzačních pomůcek, s prevencí a řešením zdravotních komplikací, s bezbariérovými úpravami, s orientací v příspěvcích a dávkách pro osoby se zdravotním postižením, s výběrem lékařské a rehabilitační péče v konkrétním regionu, s vyhledáváním asistenčních a odlehčovacích služeb v regionu, s návratem do zaměstnání a ke vzdělávání, s otázkami sexuality a reprodukce po poranění míchy, s volnočasovými aktivitami atd.

Více informace o peer mentoringu naleznete **zde**. K bulletinu přikládáme také **informační leták o této službě**.

Pro více informací můžete kontaktovat také Marii Nahodilovou, autorku textu (nahodilova@czepa.cz, 608 858 988)

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SHRnutí ČINNOSTI A AKTIVIT ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ

Září 2019

- Účast na setkání s lidmi s duševním onemocněním (KVOP).
- Setkání poradního orgánu se zaměřením na zaměstnávání lidí s postižením (KVOP).

Říjen 2019

- Mezinárodní konference "Antidiskriminační zákon: 10 let na cestě k férovosti" (Senát PČR).
- Účast na panelové diskuzi k tématu deinstitucionalizace v České republice uspořádané v rámci Festivalu demokracie při příležitosti výročí 30 let od sametové revoluce (Festival demokracie).
- Účast na konferenci Mezi resorty (Slezská diakonie a Evropská asociace poskytovatelů služeb pro osoby se zdravotním postižením).

Listopad 2019

- Setkání s organizacemi hájícími práva lidí s postižením (KVOP).
- Konference k 10 letům od ratifikace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (KVOP).
- Ukončení série návštěv domovů pro osoby se zdravotním postižením (KVOP).
- Účast na Prague Educational Festival (PREF).
- Osvětová akce k Větrníkovému dni na podporu dětí s cystickou fibrózou (KVOP).
- Tvorba přehledu mezinárodních DPOs a možnosti českých organizací k zapojení do jejich činnosti (KVOP).
- Účast na „Nejste na to sami“ – seminář uživatelů psychiatrické péče (Nejste sami).
- Účast na veltrhu Rehaprotex (Rehaprotex).

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SHRNUTÍ ČINNOSTI A AKTIVIT ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ

Prosinec 2019

- Setkání s rakouským ombudsmanem nad problematikou podpory dospělých lidí v rozhodování (Volksanwaltschaft).
- Účast na konferenci Diskriminace na pracovišti: Jak v praxi zavést přiměřené úpravy na pracovišti (Evropská komise).
- Závěrečné setkání poradního orgánu (KVOP).
- Den otevřených dveří (KVOP).
- Zveřejnění výzkumu k přístupnosti vlakové dopravy pro lidi používající vozík (KVOP).

Leden 2020

- Účast na odborném semináři Recovery house: člověk s duševní nemocí na prvním místě (projekt Podpora vzniku center duševního zdraví).
- Setkání k problematice lidí s psychosociálním postižením (KVOP).
- Komunikace se zahraničními partnery přes ENNHRI za účelem navázání bližší spolupráce (KVOP).
- Účast na přednášce Prof. dr. Geert Van Hove, Ghent University, odborníka na témata týkající se lidí s postižením (FSS MU Brno).
- Tvorba informačního letáku pro psaní alternativní zprávy Výboru (KVOP).
- Připomínkování návrhů změn zákonů – o sociálních službách, školský zákon, o zaměstnanosti (KVOP).

Únor 2020

- Účast na diskuzním odpoledni ke dni vzácných onemocnění (Debra ČR).
- Účast na otevření dalšího centra duševního zdraví v Brně (CDZ Brno).
- Odborný seminář: Úmluva o právech osob se zdravotním postižením v činnosti orgánů inspekce práce (KVOP).
- Kulatý stůl: Podoby spolupráce orgánů inspekce práce s neziskovými organizacemi při potírání diskriminace na trhu práce (KVOP).
- Představení Úmluvy studujícím prvního ročníku brněnské právnické fakulty (KVOP).
- Finalizace výzkumné zprávy na volební právo u lidí s omezenou svéprávností v DOZP a jiné systémové překážky volebního práva u lidí s postižením (KVOP).
- Vydání Manuálu komunikace pro média: Jak psát a mluvit s lidmi a o lidech s postižením, společně s letákem a infografikou na sociální síť (KVOP).

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SHRNUTÍ ČINNOSTI A AKTIVIT ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ

Březen 2020

- Analýza krajských plánů deinstitucionalizace a transformace pobytových zařízení na služby komunitní (KVOP).
- Kampaň ke Světovému dni Downova syndromu (KVOP).
- Připomínkování návrhu změn zákona o vysokých školách (KVOP).
- Školení veřejných opatrovníků (KVOP).
- Seminář lidská práva na živo (Masarykova univerzita).

Další:

- Pravidelná účast na zasedání Odborné skupiny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením pro koncepční řešení problematiky života lidí s poruchami autistického spektra
- Pravidelná účast na zasedání Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb
- Vydání letáku Ombudsman jednoduše – základní informace o působnosti veřejného ochránce práv v jednoduchém čtení

Více podrobností a zveřejněné materiály naleznete na **facebookové skupině Práva lidí se zdravotním postižením**, a na **internetových stránkách ombudsmana**.

Nově můžete informace o činnosti odboru ochrany práv osob se zdravotním postižením nalézt také na **twitteru (zde)**.

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

CO NÁS ČEKÁ V NÁSLEDUJÍCÍM OBDOBÍ

S ohledem na stávající celospolečenskou situaci ohledně nemoci COVID -19 neuvádíme pro konání aktivit konkrétní termíny. Je také pravděpodobné, že se některé z aktivit budou přesouvat do dalšího období. S nabídkami účasti a spolupráce vás proto budeme oslovovat jednotlivě po upřesnění detailů konkrétních aktivit. Děkujeme za pochopení.

• KULATÝ STŮL, DOKONČENÍ VÝZKUMU A SOUHRNNÁ ZPRÁVA Z DOZP

V návaznosti na poznatky z loňské série návštěv domovů pro osoby se zdravotním postižením plánujeme na jaře uskutečnit kulatý stůl s řediteli navštívených domovů, zástupci krajů a státní správy, a debatovat nad systémovými problémy, které návštěvy pomohly v domovech pro osoby se zdravotním postižením odhalit, a jejich možným řešením. Plánujeme také vydat souhrnnou zprávu o poznatcích z navštívených domovů. Společně se souhrnnou zprávou chceme také zveřejnit výzkum, který na základně proběhlého dotazníkového šetření v domovech mapuje aspekty života klientů a klientů tohoto typu služby.

Pro více informací kontaktujte Miriam Rozehnalovou (rozehnalova@ochrance.cz).

• SETKÁNÍ LIDÍ S PSYCHOSOCIÁLNÍM POSTIŽENÍM

Na jaře tohoto roku plánujeme také další setkání s lidmi s psychosociálním postižením. Tématem tohoto setkání by měly být "návrhy účastníků k problematice nedobrovolných hospitalizací a léčby".

Materiály z minulých setkání naleznete **zde**.

V případě zájmu o účast kontaktuje Zuzanu Durajovou (durajova@ochrance.cz)

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

• VÝZKUMY V OBLASTI PRÁCE A ZAMĚSTNÁVÁNÍ

V oblasti práce a zaměstnávání jsme realizovali dva výzkumy a další plánujeme. Jeden z již proběhlých výzkumů, a to výzkum zabývající se poskytováním pracovní rehabilitace ze strany Úřadu práce, bude zveřejněn na jaře roku 2020. Další výzkum z této oblasti je zaměřen na zaměstnávání lidí s postižením ve veřejném sektoru. Tento výzkum bude zveřejněn v prvním pololetí 2020. Na něj pak naváže třetí výzkum z oblasti zaměstnávání lidí s postižením, který bude realizován do konce roku 2020. Na zveřejnění výzkumu o zaměstnávání lidí s postižením ve veřejném sektoru bude také navazovat série regionálních setkání se zástupci veřejné správy a informační materiál pro zaměstnavatele.

Pokud byste měli zájem o informace ke zmíněným výzkumům, kontaktuje prosím Denisu Kramářovou (kramarova@ochrance.cz).

• KULATÝ STŮL K DOSTUPNOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO DĚTI

V návaznosti na výzkum Dostupnosti sociálních služeb pro děti s postižením a jejich rodiny ([zveřejněný zde](#)), plánujeme na jaře tohoto roku uspořádat kulatý stůl s poskytovateli rané péče a dalšími souvisejícími subjekty.

Pro více informací o zveřejněném výzkumu a plánovaném kulatém stole kontaktujte prosím Petru Hadwigerovou (hadwigerova@ochrance.cz)

• SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČNÍMI PARTNERY

V uplynulých měsících jsme se obrátili na ostatní evropské monitorovací mechanismy Úmluvy s dotazníkem, abychom se dověděli o tom, jak pracují, a mohli se inspirovat. Naše dotazníky rozeslala organizace ENNHRI, jejímž jsme členem. Zaměřili jsme se na dvě oblasti – zaprvé, jak provádí návštěvy zařízení a také na práci jejich poradních orgánů. Výsledky budeme sdílet s našimi partnery opět přes ENNHRI a také s evropskou Fundamental Rights Agency. Na tuto zahraniční spolupráci letos také navážeme při každoročním setkání s našimi partnery v Bruselu.

Vyhodnocení dotazníků naleznete **v příloze tohoto bulletinu.**

Pro více informací o spolupráci se zahraničím kontaktujte Elišku Mockovou (mockova@ochrance.cz)

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

• SPOLUPRÁCE S MPSV NA METODICKÝCH DNECH

V dubnu a květnu budeme s ministerstvem práce a sociálních věcí spolupracovat na pořádání dvou metodických dnů. První z nich bude řešit otázky výkonu opatrovnictví a bude určen soukromým opatrovníkům. Druhý metodický den se bude zabývat otázkou partnerského života a sexuality lidí s postižením žijících v pobytových sociálních službách. Tento metodický den bude věnován především pracovníkům v sociálních službách.

V případě jakéhokoliv dotazu kontaktujte prosím Veroniku Vítkovou (vitkova@ochrance.cz).

• SETKÁNÍ S ORGANIZACEMI HÁJÍCÍMI PRÁVA LIDÍ S POSTIŽENÍM

Na červen tohoto roku plánujeme 3. společné setkání. Setkání bude rozděleno na dvě části, kdy první polovina bude zaměřena na zprávu České republiky Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením o provádění Úmluvy o právech se zdravotním postižením v ČR a strategii příprav alternativních zpráv. Ve druhé polovině bude vytvořen nechalí prostor pro vyjádření aktuálního dění ve vašich organizacích s ohledem na možnost zapojení ombudsmana a další diskuzi.

Přehled vámi vznesených podnětů (nejen) na společných setkáních je **přílohou tohoto bulletinu**.

Návrhy na diskuzi či vaše podněty prosím pište Miriam Rozehnalové (rozehnalova@ochrance.cz)

ODBOR OCHRANY PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

• PRŮZKUM K TRANSFORMACI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Na konci loňského roku jsme požádali kraje o informace týkající se transformace ústavních sociálních služeb ve služby komunitní na jejich území. Konkrétně jsme např. zjišťovali, zda má kraj vypracovanou strategii k transformaci, kdo je v kraji za transformaci odpovědný, jakým způsobem jsou do procesu zapojeni lidé s postižením nebo jak je transformace zabezpečena finančně. O informace jsme požádali také Ministerstvo práce a sociálních věcí pro případy, kdy vystupuje jako zřizovatel pobytových sociálních služeb. V současné době analyzujeme přijaté odpovědi, poté bude následovat doporučení, jak transformaci v krajích zefektivnit.

Pro více informací k průzkumu kontaktuje Veroniku Vítkovou (vitkova@ochrance.cz)

• EVROPSKÝ DEN NEZÁVISLÉHO ZPŮSOBU ŽIVOTA

Letos se již potřetí zapojíme do osvětové kampaně k 5. květnu, který je Evropským dnem nezávislého způsobu života. V rámci této osvěty připomínáme, jak je pro každého z nás důležité žít nezávisle a také upozorňujeme na překážky, které lidem s postižením v nezávislém životě mohou bránit. Jak konkrétně se ke kampani k 5. květnu zapojíme v roce 2020, případně jak se můžete zapojit i vy, vás budeme informovat prostřednictvím sociálních sítí nebo v aktualitách na webu ombudsmana.

Informace ze zahraničí k 5. květnu můžete sledovat také [zde](#).

• PANELOVÁ DISKUZE K INDIVIDUALIZOVANÉ PODPOŘE

Dne 20. května se budeme účastnit panelové diskuze organizované v rámci konference „Sociální posilovna 2020“, kterou pořádá pražská organizace Asistence, o. p. s. V panelové diskuzi se budeme zabývat tématem poskytování individualizované podpory lidem s postižením. Konkrétně budeme např. diskutovat možnosti svobodného života v běžném prostředí pro lidi s vyšší mírou potřeby individualizované podpory.

• WEBINÁŘE

Webinář je forma online vzdělávání, tento pojem vznikl spojením dvou slov – web a seminář. V loňském roce jsme organizovali náš první webinář na téma „Úmluva o právech osob se zdravotním postižením a monitorovací činnost veřejného ochránce práv“. Na pořádání webinářů bychom chtěli navázat i letos, proto nám napište, pokud budete mít zájem, abychom webinář uspořádali i pro vás. Pro více informací, prosím kontaktujte Veroniku Vítkovou (vitkova@ochrance.cz).

PORADNÍ ORGÁN

Poradní orgán veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením se v druhé polovině roku 2019 sešel dvakrát. Na zářijovém setkání se členky a členové poradního orgánu věnovali tématu práce a zaměstnávání lidí s postižením (čl. 27 Úmluvy). Prosincové setkání bylo bilanční. Funkční období členů poradního orgánu se shoduje s funkčním obdobím ochránce, který je jmenoval. Poslední den výkonu funkce ochránce je i posledním dnem funkčního období členů poradního orgánu. Proto činnost dosavadního orgánu skončila k 18. únoru 2020. Hlavní přínos jednotlivých setkání spočíval zejména ve sdílení osobních zkušeností či zprostředkování zkušeností lidí s postižením s probíranými tématy. Členové a členky aktivně přinášeli k projednání či diskuzi aktuální problémy, s nimiž se v rámci své činnosti setkali. Individuálně pak spolupracovali na dílčích projektech, ať už se jednalo o odborné nebo osobní příspěvky na jednotlivých zasedáních, účast na systematických návštěvách v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo tvorbu letáku ochránce v jednoduchém čtení. Důležitá byla také podpora a účast členek a členů poradního orgánu na akcích, které jsme pořádali. Pro příklad můžeme zmínit konferenci Deset let s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením či semináře týkající se práv lidí s psychosociálním postižením. Poradní orgán dále připomínkoval konkrétní výstupy ochránce (výzkumy, manuály apod.) a zajišťoval informovanost komunity lidí s postižením o aktivitách ochránce v oblasti ochrany práv lidí s postižením. Velkým přínosem byla také spolupráce na vytvoření Seznamu otázek (List of Issues).

Více o činnost poradního orgánu naleznete [zde](#).

S ohledem na to, že funkční období členů poradního orgánu je totožné s funkčním obdobím ombudsmana, bude zástupkyně veřejného ochránce práv sestavovat nový poradní orgán. Pokud se chcete stát jeho členem a přispívat tak k monitorování práv lidí s postižením nebo víte o někom, kdo by byl vhodným kandidátem na tuto funkci (člověk s postižením nebo hájící práva lidí s postižením), neváhejte prosím kontaktovat Magdalenu Paulusovou (paulusova@ochrance.cz), zašle Vám bližší informace.

SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI HÁJÍCÍMI PRÁVA LIDÍ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Aby činnost zástupkyně ombudsmana, tedy sledování, jak jsou či nejsou naplňována práva lidí se zdravotním postižením, měla smysl, musíme reagovat zejména na aktuální potřeby a problémy lidí se zdravotním postižením. Snažíme se tedy o co největší spolupráci s organizacemi hájícími práva lidí se zdravotním postižením, které mají přímé poznatky přímo od nich.

• VYHODNOCENÍ LISTOPADOVÉHO SETKÁNÍ

Dne 29. listopadu 2019 se v Kanceláři veřejného ochránce práv sešlo přes čtyřicet zástupců organizací hájících práva lidí s postižením. V úvodu setkání proběhlo představení naší činnosti za uplynulé období, následovalo přestavení sítě evropských i mezinárodních organizací hájících práva lidí s postižením a možnosti využití jejich činnosti. Poté proběhla diskuze nad aktuálními tématy, která organizace hájící práva lidí s postižením řeší, při které vzešlo mnoho podnětů a nápadů pro naši činnost. Velké množství jich taky bylo obsaženo v dotaznících, za jejichž vyplnění všem zúčastněným moc děkujeme.

Přehled podnětů organizací hájících práva lidí s postižením pro činnost ombudsmana coby monitorovacího orgánu za rok 2019 **naleznete v příloze tohoto bulletinu.**

Děkujeme za spolupráci a těšíme se na další setkání.

• ZAPOJENÍ DALŠÍCH ORGANIZACÍ

Stává se nám, že se na nás obrací organizace, které se zabývají právy lidí s postižením (ať už v rámci hlavní činnosti či okrajově), proč jsme je dosud nekontaktovali či proč s nimi nespolupracujeme. Opakovaně vysvětlujeme, že pokud jsme dosud nějakou organizaci nekontaktovali, nebylo záměrem ji z naší činnosti vynechat, jen jsme se k ní v rámci vytváření sítě kontaktů dosud nedostali. Náš seznam kontaktů a spolupracujících organizací se snažíme neustále rozšiřovat a vážíme si každé organizace, která se do naší činnosti zapojuje. Proto Vás chceme požádat, pokud víte o nějaké organizaci, se kterou prozatím nespolupracujeme a která by o zapojení do naší činnosti stála, prosím neváhejte nás na ni upozornit na e-mailu rozehnalova@ochrance.cz, nebo ji vybídněte, ať nás sama kontaktuje. Předem děkujeme!

SPOLUPRÁCE S VÝBOREM OSN

• PŘEZKUM PROVÁDĚNÍ ÚMLUVY V ČESKÉ REPUBLICCE

Provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v České republice je v současné době předmětem přezkumu ze strany Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením. Výbor vydal České republice tzv. Seznam otázek, na základě kterého Česká republika vypracuje zprávu státu o provádění Úmluvy. Seznam otázek byl zveřejněn 29. dubna 2019. Vláda je povinna vypracovat odpovědi na otázky a předložit je Výboru do 17. dubna 2020.

Zveřejněný seznam otázek naleznete **pod tímto odkazem**.

Ombudsman, který v České republice vykonává činnost nezávislého monitorovacího mechanismu k Úmluvě, vypracuje po zveřejnění odpovědí ČR svou alternativní zprávu. Výbor vítá alternativní zprávy také od organizací hájících práva lidí s postižením.

Pokud nebudete chtít tvořit vlastní zprávu a chcete se zapojit do tvorby alternativní zprávy ombudsmana, prosím kontaktujte Petru Hadwigerovou (hadwigerova@ochrance.cz).

Informace pro tvorbu vlastní alternativní zprávy naleznete **v příloze tohoto bulletinu**.

• ZAPOJENÍ DO STUDIE BIOETIKA A ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ

Pro účely studie Bioetika a zdravotní postižení jsme poskytli zvláštní zpravodajce OSN pro práva osob se zdravotním postižením informace o situaci v České republice, mimo jiné o právní úpravě, dostupnosti a praxi v oblasti prenatalní diagnostiky, interrupcí z důvodu postižení a experimentální léčby lidí s postižením.

Výsledná zpráva je zpřístupněná **zde**.

Postižení nemusí být vidět

ombudsman

už 20 let pomáháme bez rozdílu

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI

PŘÍŠTÍ BULLETIN MŮŽETE OČEKÁVAT V SRPNU 2020

www.ochrance.cz